

„Edinost“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprva o oziroma.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nve.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nve.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Opozicija v delegaciji.

V Zagrebu, dne 9. januarja 1899.

II.

Prišel je Beust in je nadaljeval delo Schmerlinga. Forma je bila zopet različna, ali stvar je bila ista. Beust je pod krinko ustave centraliziral istotako kakor Schmerling, istotako kakor Bach. Schmerling in Bach sta centralizirala samo na Dunaju, Beust je centraliziral na Dunaju in v Pešti, ali — ako hočemo biti točnejši — največ v Pešti. Kdo je pravi avtor Beustove politike? Njega največji protivnik: Bismarek! Nemški kancelar je umel vso nevarnost, ki bi žugala Nemčiji, ako bi zasel Dunaj, ako bi si odkrito osvojil Avstrijo. Nemški cesar je hotel tako, ali Bismarek se je uprl temu. Bismarek je hotel doseči na drugi način, da mu bo Avstrija podložna; on je hotel, da Avstrija bodi po svoji vnanji politiki vazal Nemčije! Avstrija, centralizirana na Dunaju po receptu Metternicha, Bacha in Schmerlinga, mu ni dajala miru. Taka Avstrija bi mogla vzle Sadovi podležni skušnjavi, da bi se vzdignila proti Prusiji in jej v Nemčiji motiti račune. Federalistična Avstrija, pravična Slovanom, pa bi ne mogla biti vazalom Nemčije in gotovo bi porušila druge Bismarekove osnove. Kaj torej? Niti centralizirana na Dunaju, niti slovanska! Beust je — po receptu Bismareka — razcepil monarhijo na dvoje ter prenesel težišče v Pešto. Duvalizem je dete vnanje politike. Vse, kar se je zgodilo kasneje, se je razvijalo iz tega. Ko je Avstrija bila duvalistična, je Bismarek mogel nadaljevati z izvrševanjem svojih načrtov. Zmaga pri Sedanu ne samo da je dala Nemčiji Alzacijo in Loreno, ampak je utrdila tudi duvalizem, a to je pomenjalo vazalstvo naše monarhije. Dunajski centralizem ne more biti več nevaren Nemčiji, ker je to centralizem prerajene Avstrije, ki ne more več tekmovali s Prusijo, ampak je ta centralizem dovoljen za Nemčijo, ker jej odpira pot do morja Adrijanskega. Pešta je prava centralizatorska točka ne samo za Madjarsko, ampak za vso monarhijo. Da bi v avstrijskih državnikih bilo le količkaj državniške modrosti, bi se bili drugače okoristili na Bismarekovi

ideji. Z drugačnimi državniki Bismarek niti ne bi se bil drznil lancirati svoje ideje, ali kakor da je računat na kratkovidnost avstrijskih državnikov! Da je bil po Sadovi Bismarek avstrijski državnik, on bi bil pritrdil isti ideji, katero je sugeriral Beustu, ali izvel bi jo bil drugače. Z duvalizmom je težišče monarhije preneseno proti Vztoku, da se monarhija nekako odškoduje radi izgub, ki jih je trpela v Nemčiji in v Italiji. Ideja Bismareka je genijalna, dostojna Bismareka, ali izvedena je bila na najnesrečnejši način, kakor se sploh misliti more. Bismarek je brez dvoma sugeriral veličastno misel, ali ni hotel, da bi se izvela na škodo Nemčije, marveč na vso njeno korist. Kaj pomenja to: prenesti težišče monarhije proti Vztoku? Po zdravem umevanju bi imelo biti toliko kakor — zadovoljiti Slovanstvo!! Ali ne, to je bilo nasprotno programu Bismareka in njegovim načrtom; in on je po svoji naravi sugeriral uprav peklensko sredstvo. Monarhija je potisnjena proti Vztoku, ali Pešta je izbrana za središče tej novi politiki. Vzročna politika monarhije ne sme biti slovanska, ampak madjarska. Naj pride na Vztoku do kakoršne si bodi tvorbe, na čelu jej morajo biti Madjari. Od todi ona politika, ki je reasumirana v imenih Milana in Stambuljeva; od todi današnja politika v Hrvatski; pa od todi slednjič vsa notranja politika monarhije. Madjari zapovedujejo. To njihovo gospodarstvo izhaja od Bismareka in od Prusije; zato služijo prusijanizmu ter delajo po intencijah istega. Zastojni Hohenwart, zastojni Taaffe, zastojni Baden. Dokler obstoji današnja vnanja pruska politika, ni leka za notranji zistem!! Kdor na temelju pojedinih izjav misli, da bi Madjari mogli privoliti v kako spremembo v Cislajtaniji, ako le duvalizem ostane nedotaknjen, ta goji veliko iluzijo. Madjari hočejo duvalizem v duhu, v katerem je bil ustvarjen. Decemberski zistem je logična posledica duvalizma; ustvarjen je, da izvede namere in svrhe duvalizma. Jezikovne naredbe kakor da so posegle v to zgradbo, in morale so se umakniti, ker je tako zahteval duvalizem. Jasno je, kam vse to vodi oni del monarhije, ki se imenuje Cislajtanija. Madjarov ne boli glava radi tega:

kaj se godi in kaj bi se moralo zgoditi, ako bi išli dalje po sedanjem potu. Vse to je bilo v glavi Bismareka, ko so bili postavljeni temelji duvalizma. Vse to se giblje po nekem logičnem načrtu. Krivda Slovanov pa je, da so se čisto dali zavesti in premamiti od kake navidezne koncesije. Odprava jezikovnih naredb kakor da jih je osvetila še le in jim pokazala, kje leži vzrok vsemu zlu. Obroč sedanje vnanje politike treba zlomiti, tej politiki treba postaviti se po robu. Radi tega je dobro došla — opozicija v delegaciji.

Dinko Politeo.

Velika laž našega časa.

Iz »Moskovskega zbornika« Pobjedonosceva.

I.

(Dalje.)

Po teoriji bi moral biti izvoljenec ljubljene večine, v resnici pa se voli ljubljene manjšine, včasih jako borne, samo da je ta manjšina organizirana masa, med tem ko večina ni zvezana z ničemer, kakor pesek, in zato brez moči pred zvezo ali stranko. Volitev bi morala odločiti za pametnega in sposobnega, a v resnici odloča za onega, ki najvisiljve rje naprej. Človek bi mislil, da se od kandidata res zahtevajo — izobrazba, izkušnost, vestnost na delu, a v resnici vse te lastnosti more biti ali tudi ne biti: ne potrebujejo se v volilni borbi; tu so najvažnije — smelost, samozavest v zvezi z govorništvom in celo neslano primesjo, ki vedno deluje na maso. Skromnost, združena s tenkovestnostjo in mislijo — tu sploh niso za rabo.

Tako se peče narodni zastopnik, tako si pridobiva svoje pooblaščenje. Kako pa je porablja in se ga poslužuje? Ako je energične narave, zljublja se mu delovati in ustvarjati stranko; ako pa je slabše narave, pridružuje se sam tej ali oni stranki. Za voditelja stranke se zahteva pred vsem krepka volja. To svojstvo je organsko, podobno fizični sili in zato ne označuje vselej tudi npravnih lastnosti. Voditelj stranke more postati človek skrajno omejenega uma, a neomejeno razvitega egoizma in same zlobe, nizkih in nečastnih nagubov, a mož silne volje; postati more zapovednik in gospodova-

že. Za sela si je izvolila mladega Ivica, smatrajoča ga najvrednejšim, komur bi sploh mogla izročiti tako dragocenost. Ali varala se je.

Hudobni tajnik je zvedel o Kazimirini nakani in nemudoma si je pridobil Ivica, preslepiši ga s svoto rumenih zlatov. Ivica je list izročil tajniku; le-ta pa je spisal Salezu novo pismo ponarejaje, pisavo ranjega grofa.

Dovršivši list, izročil ga je Ivici, ki ga je nemudoma nesel v Trst. Pismo se je glasilo:

Prijatelj!

Naznanjam vam, da me ne bo več v Karlovcu, ako bi se kedaj vrnil. Kje bom, še ne vem, vendar upam, da mi bo mogoče prav v kratkem naznaniti Vam kraj, kamor se preselim.

Po tem uvodu, menim, da ste dovolj pripravljeni, da Vam povem: smrt ediniice Kazimire me je pripravila do selitve. — — —

Rad bi Vam podrobno opisal njene zadnje dni, njeno hrepenjenje po Vas, ko je zorela, dokler ni prišla smrtna kosa po njo. Vse to bi rad opisal, ali solza kipi za solzo iz očesa ter mi moči pisanje; sploh pa je očetova roka tudi preokorna, da bi mogla pisati taka hčerina naročila. Samo to povem: izgovorivši Vaše ime, je izdihnila blago svojo dušo! — — —

telj zveze ali odbora, naj bi tudi imel pod seboj ljudi, ki bi bili visoko nad njim gledé na svoje umstvene in npravne lastnosti. Taka le more biti po svojem svojstvu vodilna sila parlamenta. Njej se pridružuje še druga odločilna sila — krasnoročje. To je tudi npravna sila, ki ne označuje npravnega značaja in tudi ne dušnega razvitka. Človek je lahko globok mislilj, poet, spreten vojskovodja, natančen jurist, več zakonodajatelj — pa o tem brez daru jezika; in narobe: človek najbolj klavernih duševnih zmožnostij in znanij ima lahko najlepši dar krasnoročja. Združuje tega daru z obilico dušnih sil — je redek in izjemen pojav v parlamentarskem življenju. Najkrasneše improvizacije, ki so ob važnih sklepanjih proslavile govornike, so plehke in borne, ako jih čitamo, podobno opisom scen, ki so jih igrali nekdanji znameniti igralci in peveci. Izkušnja uči neovrgljivo, da na velikih zborovanjih ne pripada odločilno dejanje pametni, ampak vedno le drzni in krasni besedi; kar najbolj deluje na maso, to niso jasni, prozorni argumenti, ležeči na dnu dotične stvari, ampak glasne besede in fraze, umetno izbrane, nasilno nagromadene in proračunjene na instinkto gladke nesmiselnosti, kakoršno vedno masa krije v sebi. Masa se da zavajati s pusto navdahnjeno deklamacijo in je pogosto sposobna, da brez premisleka, pod vplivom nagona, nenadoma kaj sklepa, kar poznejše obžaluje, ko je hladnokrvno presodila vso stvar.

(Pride še.)

Trst, dne 12. januarja 1900.

»Slov. Narod« je odprl stalno rubriko, v kateri naznanja čitateljem — seveda v intervalih — da je »Edinost« postala občutljiva. To se ponavlja s tisto točnostjo, kakor se pomika kazalec na uri od 1. do 6. in od 6. do 12. in tako dalje, že par let sem — z razliko le, da so tam okolo novega leta intervali nekoliko manjši —, čitatelji »Naroda« bi morali torej prav za prav misliti, da je občutljivost naša že dosegla stadij, zahtevajoči — psihijatra. Hudo pa nam je, da med čitatelji ljubljanskega lista ni nikogar, ki bi imel toliko usmiljenja z nami, da bi opozoril uredništvo, da to vendar ni v soglasju s človekoljubjem, ako koga drezam, ko vem, da je

Moj up in (kolikor mi je znano) tudi Vaš je končan.

Tolažite se in ne žalujte preveč.

Ves Vaš

Strasoldo.

VII.

Ivica je srečno dospel v Trst ter se iznebil svojega naročila. Ali vest ga je pekla, češ, izdal si jo! Kaj ti je storila blaga Kazimira, ki ti je bila vedno blagohotna gospodarica?! Skušal si je tešiti slabo vest z vinom, ali tudi to ni šlo; neprenehoma mu je donelo po ušesih: ni še dovolj, da je sirota brez očeta, še njega si pahnili v nesrečo. Izdajalec!

In ko jo je videl, kako vene in blede od dne do dne, ni mu bilo več ostanka v službi. Proč je šel ter taval po širnem svetu, dokler ni prišel v Pletrije.

Tudi tajnik se ni čutil zadovoljnega v službi pri vdovi Strasoldovi, tudi on je šel, preskrbiši si toliko premoženja, da bi bil lahko zadovoljno živ, ko bi je bil pošteno pridobil.

Kasneje so pravili, da se je pomahomedanil. Družega se o njem ni izvedelo nikdar ničesar.

Marija Kunigunda in Kazimira sti dolgo čakali Saleza, ali ni ga bilo in ni ga bilo. Mati mu je pisala drugo pismo, no, zopet zastoj. Obupali sti, da sploh še kaj izvesti o njem.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Samostanska slika.

— Porest. —

Spisal Janko Kotlár.

Kazimirina roditeljica sta z veseljem opazovala zvezo ljubecih se sre, želeča, da bi ju skoraj gledala pred svečnikom, ki bi ju zvezal za vedno.

Strasoldova nista imela onih pomislekov, ki jih je imelo in jih ima plemstvo že od nekdanj. Salez je bil po ženskem kolenu iz plemenite obitelji paradajzov, po očetu pa patrijske beneške, torej mu se ne bi smelo očitati, da je dal svojo hčer možu plebeju. Sicer pa je sodil le blago, krepstno sree, in ne plemenitega imena, ki prijetno zveni, pa čisto krije kup napak in zmot.

Ko sta roditeljica odobrvala ljubezen, ki je bila vzklija med mlado dvojico, živel je nekdo v bližini blage Kazimire, ki si je prizadeval z vsemi sredstvi, da uniči srečna ljubimeca.

Grofov tajnik je evetoč Kazimiro neprenehoma nadlegoval s svojo ljubeznijo. Dolgo se ga je ogibala, končno pa mu je strogo prepovedala, govoriti jej o stvari, katere mu nikdar uslišati ne more in ne sme, kajti že si je drugi, srečnejši osvojil njeno sree.

Tajnik je besnel v svoji jezi, no, Kazimira je bila grofova hči, njej ni smel poka-

zati svojega sovraštva, ki je napolnilo njegovo sree potem, ko se mu je njegova slutnja potrdila.

Iskal je prilike, da se maščeje nad njo, grozovito maščeje, in prilika se mu je brzo ponudila.

Grof Strasoldo je ogledoval nekega dne utrdb karlovske, kajti divji Turki se neprenehoma silili proti severju, sicer le v malih tolpah, ali združeni so bili vendar nevarni baš tako, kakor pred dvesto leti.

Kar nenadoma se mu je vspel konj in grof je zdrknul v jarek tako nesrečno, da je obležal mrtev na mestu.

Marija Kunigunda in Kazimira malo da nisti znoreli, ko sta izvedeli to žalostno novice.

Smrt karlovskega glavarja se je hipoma razvedela po deželi, da, celo drugod so pomilovali ubogi siroti.

Kazimira je takoj spisala pismo ter ga odposlala po lastnem selu v Trst, odkoder naj bi po morju dospelo do Saleza. Izšla mu je v kratkih besedah vse gorje in nesrečo, ki jo je nepričakovana smrt očetova zasidala v njeno blago sree. Prosila ga je, naj pride v Karlovec, da bo pomagal urejvati očetovo zapuščino, kajti z materjo ste preveč žalostni, da bi mogli ukreniti vse, kar bi bilo treba.

Dobro ve namreč, da se bosti morali umakniti novemu glavarju in baš zato bi želeli, da bi prišel nemudoma.

— občutljiv. In drezajo nas brez usmiljenja. To drezanje se vrši točno; če slučajno ni umestne prilike, pa ob neumestnih.

Tako je te dni veselica na korist družbi sv. Cirila in Metoda v »Narodnem domu« v Ljubljani morala služiti v povod, da je »Slovenski Narod« opozoril svoje čitatelje na »animozno tetko«. No, mi smo stvar vzeli bolj od humoristične strani, se malce posmehljali in — nismo bili občutljivi.

V svoji številki od 10. t. m. se »Slov. Narod« zopet ni zmenil za našo »občutljivost« in nas je — dregnil. To pot jemljemo stvar od nje resneje strani. Na to drezanje moramo odgovoriti, a ne morda zato, ker smo »občutljivi«, ampak zato, ker je stvar važna, ker nečemo stati v luči prijateljstva z ljudmi, ki so se pokazali sovražniki slovanstva.

V svojem znanem prijateljstvu do nas kliče »Narod« svojim čitateljem v spomin, kako je isti dr. Lueger — ki sedaj fanatično preganja češki življenj na Dunaju — bil »nekdanji ljubljeneec tržaških Slovencev ter njihovega glasila«.

Mi smo res simpatizirali z antisemitsko idejo in simpatizujemo še danes. Ali kakor pripadnikom verske tolerancije našan-tisemitizem ne izvira iz verskih, ampak iz gospodarskih ozirov. No, s tem antisemitstvom svojim smo v jako dobri družbi, v družbi stranke, katere glasilu je — »Slov. Narod«. Da bo stvar jasnejša, moramo poseči za par let nazaj ter oživiti malo reminiscen-cijo izza shoda zaupnih mož narodne stranke v Ljubljani. Na tem shodu, pri Bogu, nismo odločali mi Tržačani s svojim dunajskim »ljubljenecem«, saj smo nas 7 ali 8 Tržačanov in Istranov — vzlasti proti večeru, ko je bila temperatura že razgreta in je besnel vihar nevolje prav radi naše opozicije — sedeli tam na levem krilu kakor kaki delikventi pred visokim tribunalom; na tem shodu je bilo torej, ko je ogromna večina, vzle naj-energičnejemu odporu od naše strani, vsprejela resolucijo za solidarno postopanje s krščanskimi socijalisti v gospodarskih vprašanjih, med tem ko je naša resolucija za brezpogojno solidarnost z zastopniki naroda češkega — odklonila! Res je sicer, da se je shod hitro zavedel, da je takov sklep s slovenskega stališča vendar nekoliko, da ne rečemo drugače, prečuden, in doživeli smo nenavaden slučaj, da je shod revociral ta sklep!! Ali dejstvo ostane, da so v vročini boja vsprejeli prvo resolucijo, drugo pa odklonili.

To je zgodovinsko dejstvo, po katerem naj slovenska javnost sama določi, kako treba taksirati drezanje »Slov. Naroda« z »ljubljenecem« Luegrom. Tako drezanje pa je naravno neobjavljeno z ozirom na še sveže dejstvo, na dejstvo namreč, da smo baš mi v novejšem času opetovano napeli najostreje strune proti krščanskim socijalistom dunajskim radi njih protislovenskega besnenja v parlamente in v občinskem svetu dunajskem. V ilustracijo bodi nam dovoljeno, da navedemo par markantnih odstavkov iz političke vesti »Hoch die Slovenen!« v »Edinosti« od 12. decembra m. l.:

»Vidimo torej, kako se oba velika načela, katera je proglasil dr. Lueger kakor vodilna za svojo stranko — krščanstvo in avstrijstvo — zlivata v harmonično celoto, se opirata na jednake predpogoje in stremita po istih ciljih. A isti dr. Lueger, ki je proglasil ti dve načeli, je člen nemške gemein-bürgerschaft, ki je inkarnacija nasilja, krivice in nekrščanskega sovraštva, in podpisuje programe, ki druge narode kujejo v daševne sponse in jim sploh odrekajo vsako pravico do razvoja!! Ali je možno huje zatajevati in — prostituirati svoja lastna načela?! Menda ne. Na take stranke se ni zanašati, s takimi stran-kami se ne sklepajo zveze. Prav je torej rekel dr. Krek v svoji izjavi, da je vsako politično zvezo s tako stranko smatrati kakor narodno izdajstvo.

Gospod dr. Lueger pa naj si zapomni, da je v tem najgrša tartiferija, ako kdo, ki je člen nemške gemeinbürgerschaft in ki podpisuje nje binokulne programe, vslikla na komersih »Hoch die Slovenen!« Po svoji taktiki in po postopanju o glasovanjih v parlamente, po svojem prizadevanju, da nemške mase pridobije za res krščansko in avstrijsko misel — jednako-pravnost narodov — naj pokažejo krščanski socijalisti dunajski svojo dobro misel o nas Slovenceh! Dotlej pa se moramo najuljudneje in tudi najodločneje zahvaliti na njih hvali in

njih vsklikih a la »Hoch die Slovenen!« ob — čaši šumečega piva.«

Tako postopamo mi tržaški Slovenci s svojim »ljubljenecem«!!

Menili bi pa, da bi že enkrat lahko nehali drezanje, ki že izgleda tako, kakor da bi se »Slovenski Narod« bal, da bi komu utegnila priti pregrešna misel, da bi se hotel — naročiti na naš list. Vsaj mi sodimo tako, da listu v takem položaju in s takim reno-mejem, kakor je »Slovenski Narod«, pač ne treba tega.

Pristopajte k »Naši straži«! To društvo bi moralo biti vsakemu Slovenceu in vsaki Slovenki tako pri sreči, da bi bilo, ko-likor Slovencev in Slovenk, tudi toliko društvenih členov »Naše straže«.

Saj ima to društvo prevažen namen pod-pirati in krepiti Slovence, zlasti obmejne, v gospodarskem in kulturnem oziru, da bo avstrijski Jugoslovanci tudi res gospodar na svoji grudi! Zato še enkrat opozarjamo na občni zbor »Naše straže«, ki se bo vršil v nedeljo dne 14. t. m. v Trstu. Nujno priporočamo, rodoljubom naj v obilnem številu pristopajo temu društvu. Kdor more, naj se tudi ude-leži občnega zbora, ki bo prihodnjo nedeljo v »Slov. čitalnici«.

Politični pregled.

TRST, 12. januarja 1900.

K položaju. V obče se je pričakovalo, da presumtivni ministerski predsednik Körber danes stopi pred cesarja s poročilom, kakov uspeh so imela dosedanja prizadevanja njegova. V tem hipu, ko pišemo te-le vrstice, ne vemo, da-li se je tudi zgodilo to, ali pa je gospod Körber še odložil ta korak, hoté nadaljevati svoja prizadevanja in pa po-čakati, kako ukrenejo zaupniki nemških strank — ki se baje snidejo jutri — gledé imenovanja nemškega ministra brez portfelja. »Information« meni, da je izključeno, da bi se mej tem, ko zborujejo delegacije, menjalo ministerstvo. Sicer pa, da je novo ministerstvo toliko že kakor gotovo. Čakati pa treba vsakako še kakih 8 ali 10 dni.

Plenarna seja ogerske delegacije. Včerajšnja seja ogerske delegacije je bila zanimiva v marsikaterem oziru. Grof Horoczky je izvajal, da se mora avstrijsko-ogerska mornarica omejiti na varstvo obali. Ugron je izjavil, da bo glasoval proti proračunu za mornarico, ker da državna misel Ogerske v mornarici ne nahaja dovoljnega izraza, ker je po vsem mišljenju izključno avstrijska. Folgar je rekel, da bo glasoval za proračun ter je izrazil svoje simpatije za častnike mornarice; isti da so si s pridom in delavnostjo pridobili spoštovanje vsega civiliziranega človeštva. S tem je bila debata zaključena. Vladni zastopnik Laszlo je izvajal, da vodstvo mornarice niti od daleč ne misli na to, da bi hotelo tekmovali s katero si bodi evropske pomorske vlasti. Želja vodstva naše mornarice zamore biti k večjemu le ta, da ne zaostanemo za drugimi državami, kar se tiče mornarice. Gledé opombe Ugrona o avstrijskem duhu, ki vlada v mornarici, je rekel vladni zastopnik, da mnogo Ogrov služi med častniki in med moštvo mornarice. Ministerski predsednik pl. Szell je odgovarjal na opombe Ugronove gledé avstro-ogerske mornarske zastave, da je ista bila določena za časa Marije Terezije ter da je to zastava starih Babenbergovcev. Sklepanje o tej stvari da ne spada v delokrog delegacije. Na to je bil proračun v obče sprejet ter so poveljniku mornarice izrazili pri nanje. Tekom specijalne debate je Ugron zopet govoril o zastavi mornarice ter dejal, da so nje barve (rudeče-belo-rudeče) barve Niže-avstrijske, ki ne morejo biti barve skupne mornarice. Vse postavke proračuna so bile sprejete brez debate.

V razpravi o proračunu ministerstva za vnanje stvari je minister pl. Kallay odgo-varjal na opombe Hallo-ja gledé trozveze ter rekel, da ni resnično, da bi se bile simpatije za trozvezo na Ogerskem ohladile. Le stranka, kateri pripada Hallo, trdi to, dočim so se vse ostale stranke izrazile v nasprotnem smislu. Minister je dejal, da ni res, da bi bila Avstro-ogerska obvezana, da čuva gmo-tne in trgovinske koristi Nemčije in Italije, ali narobe.

Takšna zaveza bi bila slaba za nas; kajti mi bi podlegli, ker v naših obrtnih in trgovinskih krogih ni opaziti dovolj enerzije. Govornik je rekel tudi, da Avstro-ogerska ni uplivala na konferenco v Haagu v zmislu, da se je prezrlo papeža.

Povabila na konferenco je razposlala Rusija. — Danes nadaljujejo to razpravo.

Iz Srbije. Čuje se, da je kraljica Natalija pisala svojemu sinu, kralju Aleksandru, nujno prošnjo, naj na pravoslavni Božič pomilosti vse političke obsojence, ako si hoče zopet pridobiti spoštovanje pred civilizovanim svetom. Ti ljubi Bog, saj mu tako svetujejo tudi drugi resnični prijatelji Srbije, ali do-sedaj so se vsi, tudi najdobrohotnejši sveti razbijali ob nesrečnem vplivu, kateremu je izpostavljen neizkušeni mladi kralj.

Tržaške vesti.

Tudi »Soča« se je na velesimpatičen način izrekla o našem listu in njega uredništvu. Ker pa jo je »Soča« nekoliko — pre-osebno zakrožila, se moramo omejiti le na to konstatacijo. Tudi goriški tovarišici bodi iz-rečena iskrena zahvala, kakor tudi vsem onim, ki so nam zadnjih par dni doposlali svoje čestitke.

Drobnosti. Včeraj ob 7. uri zjutraj je nastal ogenj v dimniku hiše št. 3. v ulici delle Mura, ki pa ni povzročil znatne škode, ker so ga gasilei pravočasno pogasili. — Vče-raj popoldne je neki redar postopal proti kočijažu Andreju Cinku, ker je le-ta sedé, mesto stojé, vladal tovorni voz. Pokazalo se je, da je bil Cink vinjen. Ko so ga zasliali na inspektoratu, je potegnil nož iz žepa ter si je hotel prerezati vrat. Ranil se je neznatno; redarji so ga spravili v bolnišnico.

Iz pred naših sodišč. Včeraj so obso-dili 29-letnega ribiča Alojzija Boccasina iz Pirana po § 271. kaz. zak. v 3 tedne za-pora, ker je nekemu znanecu pomagal na begu iz preiskovalnega zapore. Spravil mu je žen-sko obleko, ga prepeljal na svoji barčici v Trst ter ga imel tukaj več dni skritega. — 26-letni Anton Parenzan je dobil zaradi prestopka v isti stvari 3 dni zapore. — Henrik d'Este, lastnik trgovine z oljem, ki je izročil svojo trgovino Angelini Hanzelič, s katero »živi«, v nameri, da bi pre-prečil sodno eksekucijo, je bil obsojen v 3 tedne zapore. Tudi Hanzelič je dobila toliko.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 13. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled navedbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ci-vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: pri sv. M. M. spodnji št. 298, prašiči; v Škorklji št. 134, pohištvo; v ulici Zovenzoni št. 2, blagajnica, voz in priprave za prodajal-ništvo; v ulici Corso št. 2, razglednice; v kavarni »Giardino Pubblico«, priprave za kavarno in glasovir; v ulici delle Legna št. 6 in v ulici Acquedotto št. 11, pohištvo.

Umrljivost v Trstu. Od 1. do 6. ja-nuarja je umrlo v Trstu 46 možkih in 47 žensk, skupaj torej 93 oseb. Isti teden pa je v minolem letu umrlo 108 oseb.

V »Tržaškem Sokolu« se prične zopet novo, sveže življenje. Društvo si je najelo lepo prostorno telovadnico, ki bo zadoščala vsem potrebam, a zajedno je odbor preskrbel učitelja telovadbe, od katerega smemo pričakovati lepih uspehov. Že udeležba in živah-nost razprav na občnem zboru sta pričala, da je živahna sapa jela zopet prevevati naše sokolske vrste. Kakor čujemo, je za telo-vodbo priglasenih že kakih 40 telovadcev, a ni dvomiti, da se to število še izdatno po-množi. Za otroke in pozneje tudi za ženske se uvedejo posebni tečaji.

Ta prepoved »Sokola« pozdravljamo tudi mi z iskrenim zadoščenjem. Mi smo se zave-dali vsikdar, kolike važnosti so telovadna in slična društva za sleherni narod, in to je bil tudi vzrok, da smo društvu »Tržaški Sokol« posvečali vso pozornost svojo in smo s pravo ljubeznijo sledili njega delovanju. Mnogokateri pa je bil, ki je drugače — n-mileje sodil o »Sokolu« in njega ciljih. Ali kratka doba par let, v kateri je bil »Sokol« obsojen v nedelovanje, je zadoščala, da je marsikdo postal iz Savla Pavel. Sedaj se le, ko »Sokola« tako rekoč ni bilo, je uvidel marsikdo — kakor smo sami čuli iz marsi-katerih ust — kaj nam je bil »Sokol«. Vedno smo občutili neko praznino v naši organizaciji in v našem socijalnem življenju, praznino, katere ni moglo izpolniti nobeno drugo narodno društvo tudi ob najbolji volji. Vsako drugo društvo je bolj ali manj nave-zano na svoj teren, kakor mu je načrtan v pravih, »Sokol« pa je nekako vezilo, ki že po svoji uravi spaja vrste naše od zgorej na zdolej. Iz srea se torej pridružujemo željam, izrečenim na občnem zboru po bratu starosti glede bodočega poleta našega »Sokola« in

priporočamo tržaškim Slovence, naj se, ka-kor je bilo nekdanj, trdno zopet sklenejo tega društva, kateremu je lepa deviza: »zdrava duša v zdravem telesu!« Na zdar!

Električno gledališče. V nedeljo zvečer priredi g. Kautsky izborna predstavo v Bar-kovljah (v »Narodnem domu«) ob sodelo-vanju tamošnjih diletantov.

Zavarovalnica za govejo živino na Opčinah. Opozarjamo še enkrat, da bo v nedeljo ob 4. uri popoldne občni zbor te za-varovalnice, ali ne v prostorih gosp. Ivana Sosiča, ampak v hiši gospoda dež. poslanca Ivana Goriupa.

Plesni venček »Delalskega podpor-nega društva« bo jutri, v soboto dne 13. t. m. v dvorani Mally, ulica Torrente št. 16. Vstopnina je za moške 40 novč., za ženske pa 30 novč.

Priporočamo našemu ljudstvu, naj se mnogoštevilno udeleži teh malih, a lepih in v vsakem pogledu dostojnih plesov.

»Obrtnijsko društvo« v Barkovljah bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 28. jan. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsed-nika. 2. Poročilo tajnika. 3. Prememba društvenih pravil. 4. Razni predlogi. 5. Volitev načelnštva.

Za dijaško kuhinjo je gospod Josip Štoka na »prijateljskem večeru« v čast gos-poda Cottiča nabral lepo svoto 54 kron. Blagim darovateljem bodi izrečena prisrčna zahvala!

Odbor »Kmetijske družbe« bo imel v soboto dne 13. t. m. ob 2. in pol uri po-poldne svojo sejo.

Za »Božičnico« so nadalje darovali: c. g. Vinko Dolene (v drugič) 6 K, č. g. Josip Macarol (v drugič) 2 K, gč. L. R. (v drugič) 2 K, ga. Slavica 4 K, g. S. M. 2 K, g. M. Kolman 2 K, g. Miloš Kamušič 4 M, g. Fran Valenčič 7 K, g. Ant. Jaklič 10 K, Tiskara Dolene 5 K, Neimenovana 10 K, ga. Mima Brücker iz Zlozova v Galiciji 4 K, g. Luka Sarežin 4 K, iz Milkine pušice 4 K, g. Anton Furlan 4 K, ga. Regina Toroš 4 K, ga. Ivanka Kanobel 3 K, g. Košmerlj 4 K, ga. Eliza Gulič 2 K, ga. Karla Ponikvar 5 K, g. Sešek 60 vin., ga. Marija Henke 6 K, ga. Karla Nachtigall 2 K, ga. Elvira Rupelj 2 K, ga. Engelhilda Laurič 30 K, ga. Dragica Zadnik 22 m. blaga za obleke in 22 m. blaga za predpasnike, ga. Suhodolec 3 deske srajce in 4 jopice za de-klice. Po g. Ant. Šabec: ga. Delles 4 K, ga. Mosettig 4 K, ga. Dukič 2 K, ga. Thal-ler 1 K.

Vesti iz ostale Primorske.

× Znani Adolfo Codermaz za-pusti Gorico. Pustil je svojo službo na mu-nicipiju in v kratkem odide za vedno v lačno Italijo. — Naj mu bode blagoslovljena, da ne bode hodil nazaj v Avstrijo — strašit.

× Obešenega so našli v Idrskem pri Kobaridu nekega tujea — Nemea, kakih 60 let. Obesil se je v seniku in ko je prišel nekdo, da naloži sena, zagrabil je za obešen-čevo nogo. Miši so mu že pogrizle oči. So-dišče je pogodilo, da je tujee še pred krat-kim odposlal priporočeno pismo nekam na Nemsko.

× Neugodno naredbo za krčmarje v Gorici izdala je tamkajšna oblast. Od no-vega leta dalje se morajo namreč vse gostilne, razun hotelov, zapirati že ob 10. uri zvečer. To je seveda sebosno neprikladno za one go-stilne, v katere prihajajo n. pr. vozniki in ljudje z dežele. Krčmarji namerjajo baje ulo-žiti prošnjo, da se ta neugodna naredba raz-veljavi.

Vesti iz Kranjske.

* V Zagorju ob Savi se je z no-vim letom nastanil dr. Tomo Zarnik kakor praktičen zdravnik. Dovolili so mu tudi dr-žati svojo lekarno, ker se v okolici v daljavi dveh ur ne nahaja sedaj nobena.

* V ljubljanskem uršulinskem samostanu je umrla č. M. Frančiška Kos, rojena v Koprivniku na Štajerskem dne 12. okt. 1862. Umrla je za sušico.

* Trinajsti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovale so v omenjeno svrhu naslednje ob-čine: Kastav 200 K, Turjak 30 K, Dovyje 40 K, Videm-Dobrepolje 40 K, Radeče pri Kranjskej gori 30 K, Trnovo pri Gorici 40 K, Sv. Gregor pri Ribnici 40 K.

Vesti iz Štajerske.

Nemška pohlepnost po slovenskih dušah se kaže povsodi. V Št. Ilju je namreč izpraznjeno učiteljsko mesto na tamkajšnji utrakvistični šoli, a »Grazzer Tagblatt« pozivlje nemške učitelje, naj se potegajo za to mesto. Upamo pa, da bo tu zastoj vsa nemška korajža in da to mesto dobi slovenski učitelj. Opozorjamo, da je prošnjo uložiti do 31. januarja.

Razne vesti.

Čudna osoda jo zadela upokojenega štabnega zdravnika, dra. Groguea v Choletu. Radi pijančevanja je bil pred štirimi leti odpuščen iz službe in je potem živel čisto osamljen v neki oddaljeni hiši v družbi svojih sedem psov, ki so bili obče znani kakor hudobni in nevarni. Dne 29. decembra so videli ljudje zdravnika jako pijanega iti proti domu in od tedaj se ni več prikazal na videz. Konečno so sosedje udrli v njegovo stanovanje ter našli njegovo truplo grozno raztrgano ležati na tleh. Vseh sedem psov je žrlo in trgalo truplo svojega gospodarja. Stanovanje dra. Groguea je bilo polno blata in grozno zamazano. Psi so ugonobili.

Morski potres je pognal pred kakima dvema mesecema velikanski val na obrežje otoka Zeram ali Seram. Grozno je bilo opustošenje, ki ga je napravil ta ogromni val v provincah Paulohy Samaserve in Nakariki. Te dve provinci imeli sta 1700 duš in od teh jih je ostalo le 40 na življenju. Ves kraj je bil opustošen ter pokrit z mrlji. V Elpaputih-zalivu priletel je val z vso močjo in šel čez visoka drevesa. Seboj je nesel kamenje in razširil jako močen smrad po žveplju. Domačini so zbežali v gore.

Grozna osoda je zadela nekega Angleža, ki je pripotoval v Petrograd. Policija ga je našla vsega razcepanega in bosega na cesti in ker se je je zdel pijan, ga je zaprla. Ker so ga našli drugi dan prav v istem stanju, v katerem je bil zvečer na cesti ter bil videti do cela pijan, poklicali so zdravnika, ki je konstatiral, da je mož — blazen. Ker je jecal angleški, je posredoval angleški konzul, da so ga poslali v bolnišnico, kjer se je izkazalo, da ima nesrečnež vneta pljuča, da mu je odmrznila roka in da so mu noge polne ran. Čez dva dni je umrl. Policija je pogodila, da se je pisal za Jamesa Marlandta, da je bil mehanik ter da je pred dvema tednoma dospel iz Anglije v Petrograd. Mejpotoma je iz Berolina obolel za tifuzom ter ondi ležal tri tedne. Potem je potoval dalje in bil še pri nekem prijatelju blizu Petrograda par dni na obisku. V Petrograd je dospel že bolan in kaj se je potem zgodilo z njim, ne ve nihče.

Slovensko prebivalstvo na Nizje avstrijskem se je pomnožilo za 52.6 odstotkov, nemško pa le za 12.5 odstotkov. Nemeem bodi to v memento, da niso sami v Avstriji!

Zakaj ni leto 1900 prestopno leto? Zemlja potrebuje za svojo pot okoli solca 365 dni 5 ur in približno 49 minut. Teh 5 ur in 49 minut pomenja v 4 letih približno en dan. Zato je Julij Cezar določil, da se ima vsako četrto leto dodati po en dan več, namreč 29. februarja. To pa se godi v vseh tistih letih, katerih številke moremo deliti z četvorko. Leta z 29. februarjem imenujemo prestopna leta. V njih leži bistvo julijanskega koledarja, katerega se še dandanes držijo naši pravoslavni bratje.

V 16. veku pa so astronomi dokazali, da je to računanje zgrešeno. Ako namreč računamo leto po 365 dnij in 6 ur (katere ure dodajmo vsako 4. leto kakor en dan), namesto 365 dnij, 5 ur in 49 minut, jemljemo vsako leto okoli 11 minut preveč. V 130 letih narašča ta pogrešek že v celi dan, v 400 letih torej približno v 3 dni. Da se popravi ta pomota, so sklenili pod papežem Gregorjem XIII. da imajo biti sekularna leta prestopna le tedaj, če je mogoče njih prvi dve številki kakor celoto deliti po 4. To je bistvo gregorijanskega koledarja, ki je pri nas v veljavi. Po julijanskem koledarju so vse stoletnice prestopne, kajti vsaka se da deliti po 4. Po gregorijanskem koledarju pa so prestopne le sledeče stoletnice: 1600, 2000, 2400 itd., kajti 16, 20, 24 lahko delimo s številko 4. Letnice 1700, 1800, 1900, 2100 po našem koledarju niso prestopne. Letos imamo torej mi navadno leto, t. j. februar ima po našem le 28 dnij. Pravoslavni, Rusi, Srbi in Grki pa imajo letos februar z 29 dnevi

Vsled tega naraste letos razloček med njihovim in našim štetjem na 13 dnij; dosedaj so bili le za 12 dni za nami. Pravoslavni 1. mare bo letos odgovarjal našemu 14. marcu.

Požar na stepi. Kakor javljajo iz Piterm grada, je razsajal na stepi ob Volgi deset dni ogenj. Užgala se je visoka trava ter uničila nogo poslopij. Kolikor se je izvedelo do sedaj, je zgorelo okoli sto ljudij in na tisoče živine. Škoda je velikanska. Močni oddelki vojaštva branijo, da se ogenj ne širi še dalje.

Lakomisljenost izseljencev. Nekoliko mesecev je tega, kar se je iz hrvatskega Primorja mnogo delalcev izselilo v Egipt. Ker niso našli dela, so se morali vrniti v domovino, ko so potrošili ves prihranjeni denar.

Predsednik kolumbijske republike, Sanclemente, je glasom poročila iz New-Yorka umrl. V južnoameriških državah zamore tak dogodek provzročiti najresnejše politične posledice.

Poskušen samomor odvetnika. Iz Krakovega javljajo dne 11. t. m., da je tamošnji odvetnik dr. Katter poskušal vzeti si življenje, vstrelivši va-se trikrat iz revolverja. Jeden hitec mu re rnil pljuča. Ranjenca so prenesli v bolnišnico. Zdravniki menijo, da ni nevarnosti za njegovo življenje.

Katter je bil ubežal v Ameriko, potem, ko je zagrešil razna poneverjenja v znesku do 100.000 gold. Potem pa se je iz lastne volje povrnil v Krakov in je hotel odpotovati v Lvov, da sestavi sodišču. No, dosepeši na kolodvor, se je hotel usmrtiti. Pri njem so našli le par novčičev in pa zapečaćeno pismo, ki utegne obsežati velevažne izpovedbe.

Otroške igre žalosten konec Dva 14-l. dečka igrala sta se v Berolinu na sv. Treh kraljev dan »Indijance« in na tej igri je deček, ki je igral »glavarja«, z velikim kuhinjskim nožem zabodel svojega tovariša, edinega sina uboge udove.

Loterijske številke izžrebane dne 10. januarja:

Brno 2 24 2 7 45

Redni občni zbor

društva »Naša straža« v Ljubljani za leto 1899. se bo vršil dne 14. januarja 1900 ob 11. uri v Trstu v »Slavjanski čitalnici«, z sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednikov.
2. Nagovilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Sklepanje o poročilu načelstva.
5. Volitev treh pregledovalcev računov.
6. Eventualni predlogi in sklepanje o njih.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1899.

Načelstvo.

Brzjavna poročila.

Industrijalci in sprava na Češkem.

PRAGA 11. (K. B.) »Prager Abendblatt« piše: Vsled sklepa od dne 21. decembra m. l. se je zveza industrijalcev v Pragi in okolici obrnila do avstrijskih veleobrnitov s prošnjo, da podpišejo poziv, s katerim prosijo vlado in poslance vseh strank, naj delajo po svojih močeh in čim prej na to, da se vendar že doseže sporazumljenje med narodoma na Češkem. Omenjeni list konstatira, da so že prvi dan nabrali nad tisoč podpisov od vseh strani ter vidi v tem jako ugodno znamenje.

Plenarna seja ogerske delegacije.

DUNAJ 11. (K. B.) Ogerska delegacija je v današnji plenarni seji sprejela proračun za mornarico ter izrazila poveljniku mornarice priznanje. Potem je začela razpravljati o proračunu ministerstva za vnanje stvari.

Angleški parlament.

LONDON 11. (K. B.) Parlament se snide bržkone še 30. t. m.

Novi vojni minister grški.

ATENE 11. (K. B.) Predsednik komore Zamados je imenovan vojnim ministrom. Čim se komora snide, jej bo v prvi vrsti izvoliti predsedništvo.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 11. (K. B.) Kralj Aleksander se je danes z členi ministerstva podal v Niš, kjer jutri otvorijo zasedanje skupščine. Ista se bo posvetovala v prvi vrsti o narodno-gospodarskih predlogih ter bo dobila zasedanja odvisna od teka razprav. Vest o krizi v ministerstvu, katero so prinesli nemški časniki, je popolnoma neutemeljena.

Trgovce umorjen.

BEROLIN 11. (K. B.) »Nordd. Allg. Zeitung« javlja: Glasom brzjavke guvernerja v Kamerunu, so v deželi Baug divjaki umorili trgovca Conrau-a. Isti je hitel na pomoč ekspediciji poročnika Geisa, ki je bil umorjen na reki Rey. Conrau je jeden najznamenitejših trgovcev kamerunskih.

Strahovanje nemških politič. uradnikov.

BERRLIN 11. (K. B.) V zbornici poslancev, v razpravi o interpelaciji radi strahovanja političnih uradnikov radi glasovanja o načrtu kanalov, je izjavil državni kancelar knez Hohenlohe, da se ne more govoriti o kakem kaznovanju uradnikov. Državna vlada ne misli niti od daleč, da bi posegala v osebne pravice poslancev. V dosego enotne akcije in v obvarovanje avtoritete vlade je neobhodno potrebno, da politični uradniki v odločilnih vprašanjih zastopajo nazore vlade. Ako vlada v teh uradnikih ne najde primernih zastopnikov svojih načrtov, jej ne preostaja drugo, nego da odkloni njih usluge na polju političnega službovanja. Vlada je storila, kar jej je veleval ozir na državno korist, varovaje o tem ustavna prava parlamenta. — Več govornikov se je izrazilo, naj bi politični uradniki ne imeli pasivne volilne pravice.

Lakota na Turškem.

CARIGRAD 11. (K. B.) »Agence di Constantinople« javlja iz merodajnih krogov, da vest o lakoti v Anatoliji ne odgovarja resnici.

Stavka premogarjev.

MORAVSKA OSTRAVA 12. (K. B.) Odposlanci delavcev so sklenili sprejeti koncesije, dovoljene na konferenci rudniških delavnikov. Vendar so danes v jutro delavci podzemnega rudnika, ki preskrbuje fužine Vitkovice s premogom, stopili v štrajk.

Derouléde.

SAN-SEBASTIAN 12. (K. B.) Derouléde je prispel večeraj semkaj.

Nemško-angleška pogodba o posojilu.

LIZBONA 11. (K. B.) Vodja konservativne manjšine je v komori interpeliral ministra za vnanje stvari o nemško-angleški pogodbi glede najetja posojila, za katero so zastavljeni carinski dohodki naselbin. Minister je odgovoril, da vlada ne pozna besedila te pogodbe, pa da sta nemška in angleška vlada o sklepanju pogodbe zagotovili integriteto portugalskih posestev.

Vojna v južni Afriki.

Angleži čakajo.

LONDON 11. (K. B.) »Reuter« javlja iz Rendsburga dne 8. t. m.: Po nesreči suffolskega polka ni bilo nobene večje operacije Angležev, ki bi imela količjak pomena. Držijo se na svojih mestih ter preiskujejo okolice. Sovražnik čuva severno zvezo.

Boerci so zasedli hribe v bližini Ladysmitha.

PARIZ 12. (K. B.) Kakor javljajo »Matin« iz Pretorije, se je posrečilo Boercem zasesti visoko ravan in bližnje hribe, ki obdajajo in nadvladujejo mesto Ladysmith.

Zgube pri Ladysmithu z dne 6. t. m.

LONDON 12. (K. B.) »Daily Mail« je zvedel, da je dne 6. t. m. zguba angleške posadke v Ladysmithu znašala: 14 častnikov mrtvih, 34 ranjenih, a moštva nad 800 mrtvecev in ranjencev. Boerci da so zgubili okolo 2000 mož.

Trgovina in promet.

Bančni izkaz.

Iz Pariza javljajo dne 11. t. m. ta-le bančniizkaz: Razmerje 73.83; dohodki 66.3000; prirastek na zlatu 1,296.300; manjšanje: listneca 54,507.000, prednji: 2,545.100, tresor 13,992.000.

Obrestna mera na Nemškem.

Kakor poročajo iz Berolina z dne 12. t. m., je državna banka znižala bančni diskont na 6% in lombarde na 7%.

C. kr. režija tobaka na Dunaju

je poverila lokalno prevažanje tobaka v Trstu slovenski ekspedicijski tvrdki R. Pretner, kar naj bi tudi naši trgovci po Slovenskem smatrali kakor dokaz popolne zanesljivosti te tvrdke.

Cene parafina

so se zadnji čas zvišale, ker je bil dovoz iz Amerike in Škotske neznaten, dočim so se množile naročbe.

Tarifa za avstrijski petrolej.

Gornje-bavarska obrtna in trgovska zbornica je pritrdila predlogu poročevalca, naj podpira prošnjo avstrijskih rafinerjev, da se

avstrijskemu petroleju ob uvozu na Nemško dovoli ista nizka tarifa, kakor ruskemu in rumunskemu petroleju.

Cena bencina.

Vsled posredovanja ministra Hegedusa so se več ogerske rafinerije za petrolej zavezale, da bodo malim obrtnikom za gonjenje motorjev potrebni bencin dajale po znižanih cenah, katere je določiti za vsake tri mesece naprej. Za tekoče četrtoletje velja cena 10 K od stota, dočim je bila dosedanja cena po 26 K. — Tudi avstrijski mali obrtniki občutijo živo visoke cene bencina.

O brazilski carini,

ki se ima za avstrijske uvoze zvišati za 10%, se je posvetovala te dni avstro-ogerska carinska in trgovinska konferenca, ki pa ni prišla do sklepa, ker namera brazilske vlade, da zviša carino, še ni uradno potrjena.

Oljke

so letos v Albaniji, pa tudi v Italiji slabo obrodile. V prvoimenovani deželi bode pridelek zadnjega leta komaj zadostoval lastnim potrebam. Za izvoz ne preostane ničesar. Krivo pa ni slabo vreme, nego nemarno obdelovanje oljk.

Prodaje kolonijalnega blaga.

(Brez carine).

od 5. januarja 1900. do 12. januarja 1900.

	po 50 kg.
3000 vreč kave Santos good average	a K. 43.— 44.50
2000 " " superior	" 45.— 46.50
1000 " " Santos Regular	" 42.— 43.—
1100 metr. stotov smokey raznih od K.	6.75 — 14.50
900 " " grozdje raznih (cibebe)	" 10.— — 44.—
50 " " olja italj. finega	" 65.— — 80.—
230 " " grško-Lev.	" 38.— — 41.50
100 " " dalmatinskega a	43.— — —

	za zabo
20000 zabojev pomaranč od K.	3.— — 12.—
6000 " limonov	" 3.— — 5.—
5000 " mandarina	" —50 — 6.—
Zaloga v javnih skladiščih 3. januarja 1900.	
Kava	10858 metr. stotov
Poper	5301 " "
Škorjice (cimet)	5600 " "
Južno sadje	25187 " "
Olje	6396 " "
Vino (italijansko)	22401 " "

Trgovinske vesti.

Budimpešta 12. Pšenica za oktober K. 7.80 do 7.81. Pšenica za april K. 7.65 do 7.66 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.33 do 6.34. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 4.91 do 4.92. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 4.90 do 5.—.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje omejeno, mirno. Prodaja: nekaj tisoč met. st. nespremenjeno. Vreme: mraz.

Hamburg 12. Trg za kavo. Santos good average za mare 35.75 za maj 36.25, za september 37.50, za december 38.25 Denar.

Havre 12. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 42.75, za maj 50 k. frankov 44.25.

Dunajska borza dne 12. januarja.

	danes	večeraj
Državni dolg v papirju	99.05	99.—
" " v srebru	98.80	98.80
Avstrijska renta v zlatu	97.90	97.90
" " kronah 4%	98.95	98.95
Kreditne akcije	233.75	233.80
London 10 Lsr.	242.35	242.35
20 mark	23.65	23.66
Napoleoni	19.19	19.19
100 italijanskih lir	89.60	89.60
Cekini	11.42	11.42

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij
od
Wiljelma Dalla Torre v Trstu
Trg San Giovanni št. 5. (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo!

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunajo.

Dobrovoljna dražba.

To zahtevanju gospe Adele Touch roj. Čebula iz Vrtovin št. 101 bo dne 26. januarja 1900 na sodišču v Ajdovščini v izbi št. 1 dobrovoljna dražba vložkov 146, 147, 148 kat. občine Vrtovin, 226 kat. obč. Selo, 63 kat. obč. Kamnje.

Izključena cena posameznih nepremičnin, katere so prodane na dražbi, je določena, kakor sledi:

a k. ob. Vrtovin vložek 148 edino telo	gl. 250
b " Kamnje " 63 " " "	200
c " Vrtovin " 146 5 telo " "	250
d " Selo " 226 edino telo " "	200
e " Vrtovin " 146 11. telo " "	180
f " detto " 146 13. in 14. t. " "	90
g " ter " 147 1. telo " "	90
h " Vrtovin " 146 12. " " "	80
i " " " 147 2. " " "	250
j " ter " 146 15. " " "	250

i stav. pare. 77. hiša z dvoriščem h. št. 101 in zemlj. pare. 680 njiva spadajoča k l. telesu in zemlj. pare. 681/1, njiva 17. telo zemlj. pare. 681/3, njiva 18. telo in zemlj. pare. 681/2, vinograd 19 v vložku 146 obč. Vrtovin, imenovane Brajda za gl. 3115. k. zemlj. pare. 675, travnik, 677 travnik spadajoča k l. telesu vl. 146 obč. Vrtovin imenovane travnik in vrt za gl. 350

l kat. obč. Vrtovin vl. 146-2 telo za » 180

m » dto » 146-4 » » 120

n » dto » 146-7.8.9 in 10 » 160

Pod izključeno ceno se ne prodaja.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.— " brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 " " "	Nabrežina, V. dem, Benetke, Rim
9.— " omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 " pošt.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35 " " "	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 " " "	Benetke (via Červinjan in via Videm)
	Rim (via Bixij) naravnost.
6.25 " pošt.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 zveč. brzovl.	Kormin
8.15 " " "	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 " meš.	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 " " "	do Münzschlaga
6.10 " (samo ob sredah) ekspres	v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Münzschlaga, Beljaka itd.
7.33 " " "	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 " brzovl.	iz Kormina
9.28 " " "	Dunaj, zveza s Pešto, Mihim
10.25 " pošt.	Dunaj, zveza z Reko
10.40 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20 " omn.	iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. pošt.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zveč. omn.	iz Italije preko Kormina
8.30 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.— " " "	Dunaj, zveza z Reko
11.35 " omn.	iz Italije preko Kormina
10.38 pdp. (samo v sredo) ekspres	iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp.	Herpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 " " "	Herpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Herpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 " brzovl.	Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 " " "	Herpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp.	Divača
9.35 " " "	Pulj, Rovinj
11.15 " " "	Herpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zveč.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 " brzovl.	Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 " " "	Herpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Furlanska železnica.

Odhod iz Tržiča:

7.48 pdp., 1.53, 6.25 pop.	preko Červinjana v Italijo
10.42 " " "	in 10.48 zveč. do Červinjana.

Dohod v Tržič:

7.20, 9.45, predp., 5.48, 10.33 pop.	iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.
--------------------------------------	---

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljje preko Sv. Marka, Škedenja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.; 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.; 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp., 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“).

V Umag vsak dan razm. nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirane, Cittanove, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, sobota ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanove, Salvo, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30, 6 pop.

MLEKARSKA ZADRUGA v Škofji Loki

oddaja sveže mleko, sladko smetano in surovo maslo po najnižih cenah v najbolji kakovosti.

FILIJALKA c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 21/4 %	30-dnevni odkaz 21/4 %
30- " " 3 3/4 %	3-mesečni " 21/4 %
	6- " " 21/2 %

na pismu, katere se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Reichenberg, Suaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjumi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerikoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Nikolaj Trškan!

trgovec v Ljubljani

priporoča ob pričetku sezone svojo **izborno kiselje zelje v sodčeh po 200, 100, 50 in 25 kg.**, kakor tudi sveže zelje v glavah.

Pri sodčeh po 200 in 100 kg so račun. brutto za netto, pri pošiljki po 50 in 25 kg. pa se plačajo prazni sodi po 70 in 50 kr. Po-sebno prihično za večje rodbine in gostilničarje!

Cene brez konkurence.

Acquedotto 21.

VELIK PANOPTIK

Ivana Hermann-a

poznan že po svojih umetnih in mehaničnih podobah, izloženih ob uhodu lokala.

Največji izbor mojsterskih del iz mehanične plastike.

Vse podobe so od voska izdelane v naravnih velikostih od največjih umetnikov sedanjega veka

Non plus ultra mehanične umetnosti.

VSEBINA:

Avstrijski cesar, rimski papež, deklica s pevajočimi ptici, umirajoči ranjeni vojak, trpinčenje device itd.

Vse se giblje, kakor da bi bilo živo.

Posobnost: Posnetek od voska tletne „The Spotted Girl“ afrikankega plemena, ki bo živa izložena letos na parizki razstavi.

Panorama: Bursko-angelska vojna, potapljanje „Burgigone“, špansko-amerikanska vojna itd.

Vsak dan od 9. zjutraj do 10. zvečer

Vstopnina . . . 10 nvč.

Vojaki in otroci . . 5 „

MEJNARODNI PANORAMA

TRST - Borzni trg 14 - TRST

Od 8. do 14. januarja

Jako zanimivo potovanje po

Egiptu. Slapovi reke Nil, pira-

mide, Luksorjev tempelj, mesti

Cajir in Aleksandriji itd.

Vstopnina 20, otroci 10 kr.

Cenilniki
zastonj
in franko

Šivalnih strojev tovarniška zaloga

Ivana Jax-a

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13.

priporoča svoje pripoznano najbolje

šivalne stroje

za domačo porabo in obrtniške potrebe.

Čuvaj se 0000 roman. Velja 35 nvč. Prodaja se v upravnistvo našega lista.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in spremjevalnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

POSLANO.

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Dne 30. decembra 1899.

odprl sem nov

Restaurant Centrale Pilsen

v Via Torrente št. 10

z vrhom in keglščem, razsvetljenim z elektr. lučjo Plzensko pivo iz zadržne pivovarne v Plznu in bavarske Reichenbräu v Kulmbachu.

Tu- in inozemska vina prve vrste. Izvrstna kuhinja. Točna postrežba. Zmerne cene.

Rafael Güttner
voditelj.

Vabilo na naročbo „Slovenke“.

P. n.

Z novim letom 1900 začne „Slovenka“ svoj četrti letnik. Jedino slovensko, oziroma jugoslovansko žensko glasilo je postalo tekom prvih let svojega obstanka tako priljubljeno, da je vsaka posebna hvala nepotrebna. Izdajatelji lista se pa nočejo zadovoljiti z dosedanjimi uspehi, temveč hočejo napeti vse moči, da priboré „Slovenki“ tisto veljavo, ki sodi edinemu glasilu našega ženstva. Naša „Slovenka“ mora postati dostojna vrstnica enakim listom drugih omikanih narodov.

Žensko vprašanje zanima danes najviše duhove obeh spolov, in vsi izobraženci priznavajo njegovo veliko važnost, naj se že kakor koli postavljajo napram posamičnim zahtevam ženstva. Materijal, ki ga to vprašanje obsega, je pa tako ogromen, da je za njega spoznavanje potreben poseben študij. In „Slovenki“ bo prva naloga, omogočiti in pospeševati to proučevanje. Zato bo posvečevala vso brigo in pozornost vsem pojavom ženskega gibanja in bo stala odločno na stališču ženskih pravic, ženske osamosvoje. Ozirala se bo pa tudi na vse prikazni, ki so direktno ali indirektno v zvezi z ženskim pokretom, dobro vedé, da je žensko vprašanje v svojem bistvu le en list velike knjige, le del organske celote, socialnega vprašanja.

vezaninamen bo „Slovenka“ objavljala temeljite znanstvene članke in razprave, izvirne in v dobrih prevodih, dalje: brižno sestavljeno kroniko ženskega gibanja — doma in po svetu — ter bibliografijo ženske socijologije. Pa tudi zabavnega dela ne bo zanemarjala, temveč bo skrbela za dobro leposlovno dag virov V ta in nevezani besedi. Spise bo objavljala tudi v hrvatskem oziroma srbskem jeziku; a da bodo taki sestavki tudi Slovencem lahko umljivi, bo v vsaki šlevilki tolmačila manj umevne hrvatske besede.

Mnogo priznanih književnikov je obljubilo uredništvu svoje sodelovanje, med njimi zlasti: Anton Aškerc, Aleksandrov, Ljubomir Babić-Gjalski, Alojzij Benković, Bogomila, Danica, Desimira, dr. Fran Eller, Engelbert Gangl, Fran Goestl, Fran Govékar, Fran Jagar, Vladimir Jelovšek, Etbin Kristan, Kristina, Henrik Krizman, Zofka Kveder, Janko Leban, Janko Leskovar, Mária, Mária II., Milan Marjanović, Anton Medved, Mihovil Nikolić, Potočan, Jakob Vetušekov, Vida, Antonin Zavadil, Zorana, Oton Zupančič, Žabnik I. dr.

Tudi z svojo zunanjo obliko pokaže „Slovenka“ v novem letniku, da napreduje s časom. Radi boljšega urejevanja in ložjega pregleda za čitatelje pa bo izhajala enkrat na mesec, seveda razmerno povečana.

Da bo mogla izpolnjevati vse svoje številne in težke naloge, je pa treba splošne podpore jugoslovanskega čitateljstva, zlasti našega ženstva. Zato se obračamo do Vas z uljudno prošnjo, da se blagovolite naročiti na „Slovenko“, ter jo priporočiti tudi svojim prijateljem in znancem, kajti samo, ako se krog njenih naročnikov povsod razširi, ako nam stari naročniki pridobé novih, bode mogla materijalno in intelektualno uspevati in se razvijati v korist našega ženstva, našega naroda, pospešujé naš splošni napredek.

Naročnina znaša za vse leto 6 kron. — Naročuje se na upravnistvo „Slovenke“, v Trstu, ulica Molino piccolo št. 3.

Z odličnim spoštovanjem,

uredništvo in upravnistvo „Slovenke“.

V TRSTU, meseca decembra 1899.